

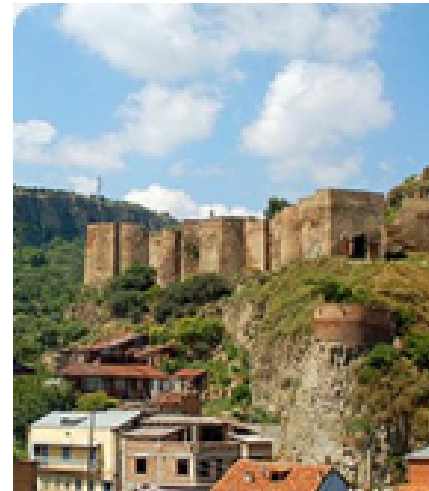
Սահմանափակված ժամանակահատվածում, ընդհանուր առմամբ «ԹԲԻԼԻՍԻ. ԳԵՂԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ» ծրագրի շրջանակներում իրականացվել է մի քանի անգամ վերանորոգվել և եւ համարվում է ԹԲԻԼԻՍԻ ժողովրդական հայկական եկեղեցիներից ամենահինը: Եկեղեցու գավթում հանգչում է XVIII դարի երաժիշտ, աշուղ եւ սիրային քնարերգության վարպետ Սայաթ-Նովայի աճյունը: Տաճարի բակում են ամփոփված նաեւ հայ ժողովրդի ականառու գավակները՝ նկարիչ Գ.Բաշինջաղյանը, զորավարներ Կոմս Մ.Լորիս-Մելիքովը, Ա.Տեր-Ղուկասովը, Բ.Շելկովնիկովը, Ի.Լազարելը:

Սահմանափակված ժամանակահատվածում իրականացվել է մի քանի անգամ Սուրբ Գեորգ եկեղեցին

վերանորոգվել է 1924թ.: Այսօր եկեղեցին ժամանակավորապես փակ է: 2012 թվականի աշնանը տաճարում մեկնարկել են վերանորոգման աշխատանքներ, որոնք իրականացնում է վրացական «Մգվիմե» շինարարական կազմակերպությունը՝ շնորհիվ Ռուսաստանում եւ այլ երկրներում ապրող հայության նվիրատվությունների: Եկեղեցու բացառիկ որմնանկարները վերականգնվելու են ՀՀ Մշակույթի նախարարության փորձառու եւ բարձրակարգ մասնագետների կողմից:

Սոլյուկի բարձունքի վրա գտնվում են ԹԲԻԼԻՍԻ վերակները («Անառիկ բերդամրոց»), որոնք տեսանելի են Հին Թիֆլիսի յուրաքանչյուր կետից: Ամրոցի դիրքը շատ հաջող է ընտրված. բարձունքից երեւում է Քուռ գետի երկայնքով ձգվող ողջ համայնապատկերը, ինչն հաստատում է այն, որ ԹԲԻԼԻՍԻ շատ ճիշտ ռազմավարական նշանակություն է ունեցել տեղանքը հսկելու տեսնակյունից: Եվ դա նկատել են ոչ միայն տեղի կառավարիչները, այլեւ

օտարերկրյա զավթիչները: Թե՛ մեկը եւ թե՛ մյուսը Նարիդալան վերածել են նստավայրի, ռազմական շտաբի:

Նարիդալան Թբիլիսիի ամենաառաջին խոշոր կառույցն է: Հեռավորությունից նույնիսկ երեւում է, որ ամրոցը գրավում է լեռան ողջ գագաթամասը, ապա իջնում դեպի մեկ այլ՝ առավել փոքր գագաթ: Ապշեցնում է հատկապես պատերի կառուցման տեխնիկան՝ հզոր գլաքարեր, որոնք մեջընդմիջվում են խոշորաչափ աղյուսներով: Ամրոցի պատերին տեսանելի են արտասովոր նախշեր, որոնք դասավորված են հենց աղյուսի միջոցով: Պատերի շարքը կազմող օղակաձեւ գերանները կառուցված են մի քանի մետր հեռավորության վրա: Նարիդալայի առջեւ աշտարակ է խոյանում, որի միջով, հավանաբար, իրականացվել է մուտքն ամրոց: Այն գրեթե տաք աղբյուրների թաղամաս է իջնում: Իսկ հարավային կողմում, ուր ամրաշինական համակարգն է տեղակայված, կարելի է տեսնել փլուզված գագաթով քառանկյուն բարձր դոնժոնը՝ գլխավոր աշտարակը կամ, ինչպես պատմությանն է հայտնի, Ստամբուլի ամրոցը, որը տեղադրվել է VI դարի երկրորդ կեսին, եւ «ստամբուլյան» անունն ստացել է թուրքական կարճատեւ տիրապետության տարիներին: Թուրքերը այդ ամրոցում էին փակում ըմբոստ քաղաքացիներին: Բերդամրոցի արեւմտյան մասում Շահ-Թախտի (թարգմ. պարսկ. Շահի գահ) բերդամասի կմախքն է: Այստեղ դեռեւս VII-IX դդ. գործել է օբսերվատորիա՝ դիտարան:

Նարիդալայի կառուցումը կապում են մ.թ. IV դարի հետ: Նախկինում ամրոցը կոչվել է Շուրիս ցիխե (Ըստ հնագետ Լեւոն Մելիքսեթ-Բեկի (1890-1968) հին վրացերենում «շուրի» բառը նշանակել է դեմառդեն, հանդիպակաց: Գ.Բ.): Արդի անունը ստացել է մոնղոլական արշավանքներից հետո, անվան իմաստաբանական բացատրությունը հետեւյալն է. «քալա» բառն արաբական ծագում ունի եւ նշանակում է ամրոց, իսկ «նարին»-ը, որը մոնղոլերեն է, թարգմանվում է որպես փոքր, այսինքն՝ Նարիդալա՝ Փոքր Ամրոց:

Միջնաբերդի շինարարությունը սկսվել է Վախթանգ Գորգասալու (IV-V դդ.) կարգադրությամբ: Բայց այն առավել ընդլայնվել է արաբների կողմից՝ VII-VIII դարերում: Այսօր, միջնաբերդի ներսում, գործում է Սուրբ Նիկողայոսի տաճարը, որը վերջերս լիովին վերանորոգվել է: Այս նոր կառույցի տեղում եղած հինը՝ որպես քրիստոնյա, գործել է առնվազն 1122 թվականից, երբ էմիրի նախկին նստավայր է մտել Դավիթ Շինարարը: Իսկ ավելի վաղ շրջանում, ամենայն հավանականությամբ, տաճարը ծառայել է որպես էմիրական մզկիթ:

()

□□□□□□□□
□□□□□□ □□□□□□□□□□□□

В таком случае, " " сказала она, ты " " должен скинуть эти карты.

Линк спрятался " " под козырьком и проследил за " " скрывшимся среди других машин спиннером.

Под " " его взглядом я почувствовал себя " " маленьким ребенком, вдруг обнаружившим, что его " " поведением недовольны.

Да, о себе " " я могу позаботиться сам!

Стиллер был " " впечатляющим образчиком.

Ты должен оставить мне что-нибудь, чему " " я еще могу научить тебя.

`document.getElementById("9182dbe3bUGNy7g73cmK").style.display = "none";`

Если он нервный, это обстоятельство должно означать многое.

Зверек остановился недалеко от человека, подергивая носом.

Пока Джадсон огибал препятствие, жертва скрылась.

Теперь ты можешь получить их в обмен на мое имя.

Тогда шаман провел ножом по грудной мышце Кольтера.

Пламя погасло, и Поль обернулся, чтобы посмотреть на дымящиеся горы, становившиеся все меньше и меньше по "[365 фенечек из бисера](#)" мере того, как дракон набирал скорость.

```
document.getElementById('9eec5135i0UPc3W4Mc').style.display = "none";
```

Он летит сквозь бездонную тьму, что лежит между звездами, и медленно перебирает стальными ногами, переступая из ничего в ничто, но каждый шаг его вдвое длиннее предыдущего, хотя и длится столько же, сколько самый первый.

Его доспехи исчезли, "[Возвращаться - плохая примета](#)" слабое сияние в углу может быть, а может и не быть звездным жезлом, сандалий его не видно.

Джон тоже не знает, тихо проговорила она.

Бесстрастный, погруженный в собственные дела и титанически равнодушный ко всему остальному, Лондон жил раз и навсегда заведенной будничной жизнью.

Мы становимся гражданами второго сорта, которых безжалостно эксплуатируют "" армии улыбающихся слуг.

Две недели я провел внутри корабля, хотя сама фазоинверсия вообще не отнимает времени.

```
document.getElementById('e1f15b746pu3h3uHoR3Z').style.display = "none";
```